سُوْرَةُ W
Suuraa israa`aa

*Dura dursoo suuran tun suuratul'israa'ati je'amti .

*Isiin suraa makkaati ayata 26,32 ،hanga 80,malee isiin ta **74** Madiina'aatii.

*Aayaanni isi'ii dhibbafii khudha tokko {111}

*Lakkooysi isi'ii khudha torba {17 }

*Isiin eega suuraa {qasgasgii} buute .

*Jalqabni dubbiidhaa maqaa Rabbii waa hundaan nama qananiisuti,

*Rabbiin waan isaan hin malle hundarraa qulqullaaye,

*Kan gabricha isaa muhammad halkan keessaa deemsise, isaa dhagayu waytii xiqqoo keessatti

*Makkarraa,

*Hanga beytulmaqdisitti,

*Masjidul'aqsgaa, kan maddii isaatitti barakaa diiniifii dunya'aa buufne ,lagooti'iifii ,midhaan isaa heddommeysinee bakka anbiyoonni itti heddommaatu goonee.beytulmaqdis biyya shaam jiraa, ammoo amma falasxiinin beekkamaa, hanga amna guyyaa afurtamaati makkarraa fagaata,duuba Rabbiin halkanirraa, waytii xiqqoo keessatti masjida makkaatii, nabi Muhammad kaasee, malaaykan waan yaabbatu, tan harre'ee olii ta gange'ee gadii, tan buraaq je'amtu, fiddeefii masjida beytulmaqdis je'amu dhaqee ,achitti anbiyoonni hundi dhufee ,isaan qeebalanii, imaama tayee, isaanin salaatee, achirraa ammas, wanni samiidhan koru dhaabbamteefii, samii torban dabree , isaa warra samii keessa jiru, malaayka'aafii anbiyaa isa qeebalu'uuf salfii baaterratti salaammatu bakka takkaa malaaykan hin gayin, kophaa isaa gayee, Rabbii isaa argee, kan akkanaafii akkanattin argee himuu hin dandeenye, achitti Rabbiin waan beekkomsa taye hunda kenneefii, waan uume hunda garsiisee, jannataafii warra jannataa, ammallee azaabafii warra azaabaa garsiisee, halkanii guyyaa keessatti salaata shan kan sawaabni isi'ii shantamaa, irratti waj-

قبل كل شئ هذه هي سورة الإسـراء

وهي مكية آية ٧٣، ٥٧، ٣٣، ٣٢، ٣٣، ٢٦ ، ٣٣،
٥٧,٧٣الي الآية ٨٠، فمدنية

وآياتها مائة وأحد عشر {١١١}

وترتيبها{١٧}

نزلت بعد سورة القصص

i j k

!

% $ # "

(' &

+ *)

. - ,

jabsiise, ammas namni ummata keetirraa waan hamtuu dalagu'uu ka'ee , dalagu'urraa dhaabbate, homaa isarratti hin katabu, ammoo yoo dalage dilii takkitti'in isarratti kataba. Ammoo nama waan gaarii dalagu'uu ka'ee, irraa oole, sawaaba tokkon katabaafi, yoo dalage sawaaba khudhanan katabaaf je'ee gammachiisee akkasitti nabi Muhammad karaa dhaqeen makkatti deebi'ee, ganama halkan sanii masjida makkatti bayee waan halkan san arge warra makkatti odesse, odessinaan, abuubakr dura dursoo dhugo'oomsee achirraa {abuu-bakriss-addiiq} je'amee yaamame, saddiiq jechuun: dhugo'oomsaa jechu'uu. Ammoo kuffaarri makkaa kan nabi Muhammad kijibsiisuu ture, waan nabi Muhammad je'u dhageenyan, ar'uma kijibsiifnaadhaf, akki je'an: Muhammad biyya shaam tan nuti hoggaa naggadaaf yaanu, guyyaa afurtamatti dhayn'u, halkan tokkottan dhaqee gale, je'aa, bayaa je'aniiti irratti wal gayanii, mee beytilmaqdisii dheyxe san, akka isaa nuu himi je'aniin, nabi Muhammad san dura hin dhayn'ee, ammoo weytiin amma dhaqes halkani, ormi kuffaaraa akkaan beytulmaqdis beekka, duuba hoggaa san jibriil suuraa beytulmaqdis nabi Muhammad dura qabee waan kuffaarri irraa gaafate, takka takkaan himeef, duuba kuffaarri wanni nabi Muhammad je'u dhugaa tayuu garraan waan biraa tan nabi Muhammadiin kijibsiisan barbaadaf, naggaadee isaanii,tan shammadaaf, shaam dheyxee, dhufaaf karaa jirturraa gaafannaan, bakka akkanattin bira dabree, guyyaa akkanaati saa'aa akkanatti kan gaalli akkana dura deemu makka seentii je'een, akkasitti eeganii, akkuma nabi Muhammad je'etti galte wanni Rabbiin waan dachi'ii samii keessatti uume hunda, halkan san nabi Muhammad garsiisef nabi Muhammad guddisu'uufi, akkasuma waan kuffaarri isa godherratti isa sabarsiisu'uuf, maalif nabi Muhammad kuffaara makkaa islaamatti yaameti, irraa qeebaluu didanii, zamana dheeraa miidhaa guddoo isa miidhan, duuba nabi Muhammad ka'eeti diinaa Rabbii biyya biraa dhaqee facaasu'uu jecha, biyya {xaa'if} je'amtu dhaqee, na qubsiisa'aa, diin facaasu'urratti na gargaaraa je'een, haatayuu qubsiisanii gargaaruu dhiisii, joollee itti diraniiti dhaga'aan tumanii,ari'an, akkasitti nabi Muhammad isaa miilli isaa dhiigan hallame, gara makka as gara gale, malaaykan Rabbii nabi muhammad kara'atti qeebaltee akki jetteen: warra akkatti si miidhe kana lafarraa fin'aa, iznii nu godhi je'aniin, jennaan nabi Muhammad Rabbiin ilmaan isaanii keessaa nama Rabbitti amanu baasuun ooluu, hin fixinaa je'een, duuba nabi Muhammad hoggaa deebi'ee makka seenu'uu ka'u, kuffaarri makkaa, makka seenuu dhoowwe, biyya xaa'if tan xilaata kheenyaa dhaqeeti nuun lolu'uu ka'e je'anii, haa tayuu jaalli isaa tokko seensisee, akkasitti dachiin nabi Muhammaditti rakkattee, warri lafaa isa qeebaluu dide. Duuba nabi Muhammadii akkatti jiruu, Rabbiin eega warri dachi'ii kuffaarri najifni si qeebaluu dide warra sami'ii xaahiraatu si qeebalu'uu hawwaa, koottu je'ee yaamee, waa hunda waan ajaa'ibaa isa garsiise, tanaaf Rabbiin akki je'e:

*Wanni gabricha keenya makkarraa qudsi

geessinee, qudsirraa samii torban dabarsinee, halkanirraa waytii xiqqoo keessatti makkatti deebifneef akka ragaa dandeytii teenyaa isa agarsiifnu'uufi, waan qalbii isaa jabeessu,

1}*Rabbiin haala nabi muhammad ni beekhaa, waan inni je'u ni dhagayaa, waan inni dalagu ni argaa, tanaaf israa'afii mikgraajan qananiisee, halkan san ulfina wasana yookaa daangaan qabneen isa guddise.

7 6 5 4 3

*Nabi muusa'aaf kitaaba {towraat} je'amu kenninee jirra,

*Akka towraatin ilmaan yakgquub qajeelan goonee israa'iil: {nabi yakgquubi},

2}*Wanni isaanin jenne: naa achitti wakiila, nama dubbii teessan itti irkifattan hin godhatinaa.

: 9 8

> = < ;

D C B A @ ?

*Yaa ilmaan nama nabi nuuhg wajjin safiinaa yaabbachiifnee, qajeelaa,

3}*Nabi nuuhg nama akkaan Rabbiif galata galchuu tayuu ture, haala hundarratti.

I H G F E

O N M L K

*Kitaaba towraat keessatti orma israa'iiliin ,akki jennee isaan beysifne,

*Hoggaa lama waan hamtuu dalaydanii, biyya shaam balleessu'uu teessan,

4}*Ibaadaa Rabbirraa if guddiftanii, jallina guddaa jallatu'uu teessan.

U T S R Q P

Y X W V

] \ [Z

*Duuba hoggaa weytiin qixaaxa balleessaa teessanii,ta duraa geesse,takkaa dhufte,

*Gabroottan keenya isinitti ergina isin qixaaxu'uu jecha

*Warra lolaa jajjabaa,

a ` _ ^

e d c b

h g f

*Duuba biyya teessan seenanii, isin barbaadanii isin fixu'uu jecha, olii gad yayaa'anii isin qaqqabanii,garii keessan ajjeessanii kaan boojiyan ,

k j i

5}*Qixaan'I nuti baallama isinii seenne sun baallama argamu'urraa hafiinsi hin jirre,duuba akkuma Rabbiin odeessee ,balleessan duraa:nabi zakariyyaa ajjeessanii argamnaan,Rabbi mooticha jaaluut

p o n m

je'amu itti ergee, dhiira isaanii fixanii, dhala'aafii joollee isaanii boojiyanii biyya isaanii beytulmaqdis cacabsanii dhoysan .

*Duuba eegasii mootumma'aafii, humna isinii kenninee, orma xilaata keessanirra isin aansinee, namicha isin balleesse jaaluut ajjeeftan, eega amata dhibbaatii,
*Ammallee hori'iifii ilmaan isinii kenninee

u t s r q

x w v

6}*Hanga durirraa, cifraa teessan heddommeessinee.

*Duuba yoo toltanii qajeeltan, ifuma teessaniif toltan,
*Ammoo yoo balleessa'atti deebitan ifumatti balleessitanii beekhaa,
*Duuba hoggaa waytii balleessa teessan ,ta lammeessa'arratti isin qixaan'u geese takkaa dhufte,xilaata keessan, warra jajjabaa isinitti gad lakkifna ,
*Akka fuula isin hammeessan ,ajjeecha'aafii, boojiyu'uun, gammachuu, isinirraa deemsisanii, rifachuu isinitti gad lakkisanii, rifachuu fuula keessanirraa mul'attu
*Ammallee akka {beytulmaqdis} seenanii, jiysaniif jecha,
*Akkuma gaafa duraa seenanii, balle-essanitti ,
*ammallee akkaballeessaniif

| { z y

} ~ أَحْسَنتُمْ لِأَنفُسِكُمْ

وَإِنْ أَسَأْتُمْ فَلَهَا

فَإِذَا جَآءَ © ٱلْآخِرَةِ

لِيَسُۥٓـُٔوا۟ وُجُوهَكُمْ

وَلِيَدْخُلُوا۟ ٱلْمَسْجِدَ

كَمَا دَخَلُوهُ أَوَّلَ مَرَّةٍ

*Waan irratti mooyan, yookaa qabatan mara

¶ µ

7}*Balleessaa badduu,duuba akkuma Rabbiin je'etti, balleessan lammeeysa'aa, ilmaan israa'iil, yahuuda'arraa argamnaan, nabi yahgyaa ilma nabi zakariyya'aa ajjeessu'uun, Rabbiin isaanitti dallanee, mooticha kaafiraa tokko,kan{bukhtunussar} je'amu itti ergee kuma meeqatam isaaniraa fixee,ilmaan isaanii boojiyee, beytulmaqdis jiyse .

٧

*Duuba Rabbiin ilmaan israa`iilin akki je'e: eega balleessaa lammeysaadhatii, yoo toltanii qajeeltan,rahgmata isinii godhuun ni khajeelama, rahgmata isinii goona jechu' ,

$ # " !

*Yoommoo balleessa'atti deebitan nutis isin (' &

iqaabu'utti,yookaa qixaaxu'utti deebina,duuba akkuma Rabbiin je'ee, isaan warra balleessa'arraan dhaabbannee, nabi Muhammad ergamnaan itti amanuu didanii, Rabbitti balleessinaan, Rabbiin nabi Muhammad itti ergee orma yahuuda'aa kan {banii qureyzaa} je'aniin fixanii, kanneen {baninnadiir} je'aman, biyyaa baasan akkasuma yahuudan hanga guyyaa qiyaama'atti balleessa'arraan dhaabbattuu, Rabbiinis nama isaan miidhu isaanitti ergu'urraa hafiin'si hin jiru,

8}*Ibidda azaabaa bakka kuffaarri itti hidhamu goone. . - , + *

*Qur'aanni kun ni qajeelcha 2 1 0 /

*Karaa qajeelaa haqaa, 5 4 3

*Warra amane gammachiisa, 7 6

*Warra amane kan waan gaarii dalagu, : 9 8

9}*Ajrii guddoo, yookaa. Sawaaba guddaa, aakhira'atti dalagaa isaanirratti argataniin isaan gammachiisa ? > = < ;

*Warra guyyaa qiyaama'atti hin amanne, D C B A @

10}*Azaaba isaan laalessu isaanif qopheysine, sun ibidda jahannamii. I H G F E

*Ilmi namaa hoggaa aare,balaan isatti bu'uu ,yookaa warra isatti bu'uu,khadhata , if abaara, yookaa ilmaan isaati, yookaa jaartii isaati abaara jechu', L K J

*Akkuma hoggaa gammaden,waan gaarii ifiif yookaa nama isaatif khadhatutti , N M

11}*Namni haala jarjaraati qaba ,tanaaf hoggaa aare du'aa'ii ifitti godhe, takkaa if abaara kan waan booda itti dhufu hin laalle kan wannumti inni fedhu, hamtuu taatuu, toltuu taatuu argamu'uuf hawwu , kan odoo argamtee booda sheenayu'uu taa'u. S R Q P [

*Halkaniifii guyyaa, ragaa dandeytii teenyati goone, W V U T

*Ifaa halkanii ji'arraa hayn'ee jirra hanga er'atee,dhabamu takkatti, akka isa keessatti hara baafattaniif, [Z Y

*Ammoo guyyaa waytii keessatti waa argan goonee jirra,
*Akka isa keessa waan Rabbi isinii hire barbaaddattaniif
*Akka ammallee halkaniifii guyya'aan ,adu'-uufii ji'aan ,lakkooysa baraatifii, kan waytii birallee, beytaniif jecha,
12}*Waan isin itti haajamtan hunda isinii addeessinee jirra, aqlii isinii kenninee, anbiyaa isinii erginee.

*Nama hundaa dalagaa isaa isa qabsiifnee jirra, {xaa'iruhuu} jechuun: dalagaa isaa jechuu
*Dalagaa isaa morma isatti yookaa gateetii isatti rarraafnee jirra,jazaan dalagan isaa isaan addan bayuu wajuma deema jechu'
*Guyyaa qiyaama'aa ni baafnaf,

13}*Kitaaba dalagaan isaa hundi keessatti katabamte banamaa, cufamaa tayin, arga ,ijji isaa akkaan jabaattee kitaaba addunya'arratti arguun dandeenye, aakhiratti agartee.

*Wanni isaan je'amu kitaaba dalagaa teetii qara'i ,
14}*Ar'a lubbumti tee si hisaabu'uf ni geessi ragaan biraa, takkaa namni dalagaa teetirraa si gaafatu hin barbaadamu, sumaatu bakka nama biraa dhaabbatee kitaabaa dalagaa teetii qara'ee,ragaa ifitti bayaa ,guyyaa qiyaama'aa namuu isaa waa qara'uu dandayu qabri'ii ka'a.

*Namni qajeele lubbuma isaatif qajeele waan faa'idaa qajeelloo isaa boru argatuuf jecha
*Namni jallate lubbuma isatti jallate, waan qixaan'i jallina isaa isa eeggatuuf,
*lubbuun dilooyte hundi hin ba'attu,

*Dilii lubbuun biraa dilooyte lubbuun takkalleen dilii ifii malee,ta nama biraan ba'attu,
15}*Nam tokkollee waan inni dalagerratti hin qixaan'u hanga anbiyaa itti er ginee haqaafii baaxila addaan baafnefii, inni karaa

kiyya didutti,gaafas hamtuu inni dalagerratti ni qixaan'a.

*Hoggaa warra biyya takkaa kuffaara fixuu feene, وَإِذَآ أَرَدْنَآ أَن نُّهْلِكَ قَرْيَةً

*Warra qananii qabu matootii biyya sanii ibaadaa teenyatti ajajna, karaa anbiyootatiin, takkaa ulamaa'iidhaatiin, أَمَرْنَا مُتْرَفِيهَا

*Duuba ajaja keenya didanii, karaa keeny-arraa bayanii, فَفَسَقُوا۟ فِيهَا

*Gaafas balaan nuti,yoo amrii teenya diddan isinitti buuti jenneen,isaanitti buuti, takkaa haqa godhatanii فَحَقَّ عَلَيْهَا ٱلْقَوْلُ

16}*Duuba balleessaa hamtuu isaan ballee- فَدَمَّرْنَٰهَا تَدْمِيرًا ﴿١٦﴾

ssinee akka waan biyya sanitti takkaan argaminii isaan goone, takkaa makg-naan{ammarnaa {أمرنا warra qananii qabu mootomsinee, karaa haqarraa baya-nii, lafarraa isaan fin'e jechu'.

*Ummata meeqaatam warra dabrerraa, isaan cubbuu dalaynaan, balleessine, وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنَ ٱلْقُرُونِ

*Kanneen eega nabi nuuhgii dhufan, kan-neen akka kgaad thamuudifii ummata luux, firkga`iwnaa, مِنۢ بَعْدِ نُوحٍ ۗ

17}*Rabbiin kee cubbuu gabroottan isaa keessaa gubbaa beekhaa,ni argaa ,beekko-msaafii argaan isaa ni geessii,ragaan biraa hin barbaadamuu, jazaa isaanii galcha. وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ بِذُنُوبِ عِبَادِهِۦ خَبِيرًۢا بَصِيرًا ﴿١٧﴾

*Nama dalagaa isaatin addunyaa qofa arg-atuu fedhu,kan isii malee waan biraa hin feene, yookaa hin barbaanne sun akka nama kuffaaratii, $ # " !

*Waan nuti isaa kennuu feenu, isaa kennina, waan inni argatuu fedhee mitii, sanuu) (' & %

*Nama isaa kennuu feenef tanaaf jecha + *

kuffaarri waa haddu'uuf hawwaa, garii isaa malee hin argatu,inumaa isaanirraa ,namni hedduun garuma{garii}sanuu argatuu fedhaa, haa tayuu hin argatanii, akkasitti hiyyummaan addunya'aa aakhira'aa isarratti walitti qabamti, ammoo mu'minni durummaa aakhira'aa maraxatee, yoo addunya'arraa waa argate tolte , ammoo yoon argatin, wanni inni yaadu: akka hiyyummaan inni keessa jiru

durumma'arra isaa caaltu Rabbi biratti , ammoo kaafirri argatee dhabus, bololli addunya'aa irran deemuu, sinqii aakhira'aa, waa takkan qabu ,

*Kaaffirri eega waan addunya'arraa argateen waa xiqqo qanani'ee,aakhira'atti ibidda jahannam ,kan seenee keessa qubatu, isaaf goone,

0 / . - ,

*Isaa jibbamu,

1

18}*Isaa rahgmata Rabbirraa darbame.

3 2

*Namni aakhiraa maraxatee,

6 5 4

*Dalagaa aakhira'aan, maltu dalage,

9 8 7

*Isaa aakhira'atti amanee, waan Rabbiin je'u hunda dhugo'oomsu,

; :

*Jarri Rabbitti amanee waan aakhira'aan malu dalage sun,

<

19}*Dalagaan isaanii waan galata qabaati ,kan Rabbiin irraa qeebalee, sawaaba isaanii kennu.

@ ? > =

*Jarra lameenuu,kanneen addunya'aa je'ee waan dalagu dalaguufii ,kanneen aakhira'atti sawaaba argatu'uu je'ee dalagu,

A

*Kanaafii kaanille'ee ni kennina, addunyaa tanarratti ,

D C B

*Rizqii Rabbii keetirraa isaanii hirra,

G F E

20}*Kennaan Rabbii keetii nam tokko

N M L K J I

rralle'ee hin dhoowwamtu ,takkaayuu hin cittu , addunyaa tanarratti, kaafirri Rabbitti hin amanin, kanuma addunyaa argatu'uu dalagu,waan Rabbiin uume nyaatee,dhugee uffatee, jiraata, mu'minni Rabbitti amane, kan sawaaba aakhira'aa argatu'uu je'ee dalagus,waan Rabbiin uumen jiraata, Rabbiin kaafira uume ,maa kafare'eef, qilleensa irraa qabee, takkaa waan jiraatun irraan muru , addunya'arratti, ammas namuu, akka fedhutti, waan fedhun argatu, sun waan harka Rabbii jiruu.

*Mee akka garii isaanii waan jiraataniin

T S R Q P O

keessatti garii isaanirra caalchifne laali, akka kenna'aafii, dhoowwalleen harka keenya jirtu agartaa, kan kanaa guddifnee kanaa xiqqeessinu, kana guddifnee kana xiqqeessinu,

*Waa takka beekhaa: gatii yookaa darajaa aakhira'aatitu gatii addunya'arra caala,waan aakhira'atti argatantu waan addunyarratti argatinirra caala, X W V

21}*Ammallee wal dabarsuu Rabbiin aakhira'atti wal nama dabarsuutu, wal dabarsuu addunya'arratti wal nama dabarsurra caala, Rabbiin akkuma qananii addunya'aa keessatti nama wal dabarsu qananii aakhira'aa keessatti wal dabarsa, akkuma dalagaan gaarin addunya'arratti dalagan wal dabartuun .tanaaf jecha dalagaa aakhira'atti jabaatun barbaadama dalagaa addunya'arra . [Z Y

*Rabbii gudda'atti waan biraa Rabbi jettee hin qindeessin, Rabiin tokkichaa lamaa jechaan yaadin, yoo mukaan Rabbi jettee, takkaa namaan Rabbi jettee, Rabbitti qindeessite, a ` _ ^] \

*Jibbamteeti haftaa, beekhi c b

22}*Kan nama si gargaaru yookaa sii tumsu e d

hin qabne maalif Rabbiin nama tokkummaa isaa yaadu, kan waa hunda Rabbii tokkichaatu uumee, wanni inni uume isatti qixxaayuu hin dandeessuu yaadu, jaalata, isuma guddisa, ammoo nama waan Rabbiin uume Rabbitti qindeessu, itti fakkeessu, itti dallanaa ni qixaaxaa, ni xiqqeessa.

*Rabbiin kee gabroottan isaa isa malee waan biraa gabbaruu dhabu'utti ajajee jiraa, namni ajaja isaa didee waan biraa gabbaru, qixaaxa haqa godhata , l k j i h g f

*Ammallee Rabbiin, haadhaa abba'atti harkaa fuula tolu'utti ajajee jiraa,haadhaa abbaa keessanii tolaa, n m

*Yoo tokkoon isaan lamaanii si biratti, takkaa sii jiruu, t s r q p

*Takkaa isaan lachuu,dulloomanii ati isaan v u

tottooyatu'utti haajaman, jabaadhuu isaan tottooyadhu, tooyannaa isaan, gaafa ati joolle'ee si tooyatan yaadadhu, kan ifii beelayanii si quubsan, kan si raffisu'uuf qaaxiraa bulan, hifannoota tooyannaa isaanii isaan sirraan argin,

*Yoo isaan si rakkisanillee,uf jettee qalbii isaanii hin cabsin, z y x w

*Ammallee isaanin hin lolin, | {

23}*Yoo waa isaanin je'uu feete, jecha bareedaa laafaa je'iin.

{ ~ قَوْلًا كَرِيمًا ﴿٢٣﴾

*Haadhaa abbaa keetif, goflaa yookaa kooluu laafinsaa gad qabi,

وَٱخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ ٱلذُّلِّ

*Rahgmata isaanii godhu`uu jecha, takkaa

مِنَ ٱلرَّحْمَةِ

isaanii nayu'uu jecha, akkana jechuun: haadhaa abbaa keetitti fuulan hammaatin, harkan jabaatin, waan barbaadan hunda laaftu'utti sirraa haa argatanii, waan ati dandeessu, ammoo waan ifiin dandeenye, Rabbi khadhadhuuf, yoo dhukkubsatan, yookaa du'an,

*Yaa rabbi rahgmata godhiif ,

© رَّبِّ ٱرْحَمْهُمَا

24}*Akka gaafan an xiqqa'aa ,rahgmata naa godhanii na guddisanitti je'ii rahgmata khadhuuf.

كَمَا رَبَّيَانِى صَغِيرًا ﴿٢٤﴾

*Rabbiin keessan waan isin gara`atti dhoyfattan ni beekha, haadhaa abbaa keessaniif qajeeluu tayuu itti jallatuu tayuu,waa hunda quba qabaa, wanni isarraa dhokhatu hin jiru,

رَّبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا ´ µ

*Yoo kan warra tole taatan, waan Rabbiin je'u dhageessanii, waan balleessitan hundarraa deebitan Rabbiin isiniif araarama ,

, تَكُونُوا۟ صَٰلِحِينَ

25}*Rabbiin kan warra gara isaa deebi`eef

فَإِنَّهُۥ كَانَ لِلْأَوَّٰبِينَ غَفُورًا ﴿٢٥﴾

waan yaadan male'etti dalagan araaramu kan waan haadhaa abbaan isaanii irraa hammaatan, kan isaanirraa argame, kan isaan waan saniin isaanitti balleessuu hin yaadin, isaaniif araaramu.

*Aanaa keetif waan inni sirraa haqa godhatu kenni, sun harkaa fuula itti toltee, ifitti qabuudhaa,

وَءَاتِ ذَا ٱلْقُرْبَىٰ حَقَّهُۥ

*Miskiina nama waan qabneefis haqa isaa kenni,sun waan inni haajame isaa kennu'uu,

وَٱلْمِسْكِينَ

*Ilma kara'aatifis haqa isaa kenni, ilmi kara'aa: nama imaltu'uu, kan sinqiin yookaa galaan harkaa dhume,hayni isaa waan biyya isaatin isa gayu isaa kennu',

وَٱبْنَ ٱلسَّبِيلِ

26}*Waan kenitu akka malee hin kennin, karaa haqaatin malee,horii kee hin basin.

وَلَا تُبَذِّرْ تَبْذِيرًا ﴿٢٦﴾

*Warri horii isaa bakka Rabbiin horii kees- إِنَّ ٱلْمُبَذِّرِينَ كَانُوٓاْ إِخْوَٰنَ ٱلشَّيَٰطِينِۖ

san itti baasaa je'e malee bakka biratti baasu, kan sharmuuxumma'atti baasu, kan farsho'oon dhugu'uu baasu,isaan obboleeyyan sheyxaanatii karaa sheyxaanarratti deeman

27}*Sheyxaanni Rabbii isaa moromee وَكَانَ ٱلشَّيْطَٰنُ لِرَبِّهِۦ كَفُورًا ﴿٢٧﴾

yookaa akkaan kafaree jiraa,obboleeyyan isaatis akkasi, mee akkamitti karaa isaa deemtanii Rabbitti kafartan, tanaaf jecha: yoo nyaattan, takkaa dhuydan, takkaa baafattan hanga malee,yookaa akka malee,bakka malee ,hin nyaatinaa hin dhuginaa, takkaan baasinaa.

*Yoo warra haqa sirraa qaburraa gara ga- # " !

lte, waan isaanii kennitu harkaa dhabdee,

*Siyii rahgmanni yookaa rizqiin Rabbii (' & % $

keetii sii dhuftee,isaanii kennuu khajeellaa qabdu ,

28}*Jara haqa sirraa qabu kan akka aanaa - , + *)

keetii nama waan qabne,saniin jecha gaarii laafaa isaan gammachiisu, kan waa isaan abdachiisu je'i, sun akka yaa jarana amma homaa na biran jiranii, wannin isinii kennu dhufu'un khajeelaa, gaafasan isinii kennaa hangasitti obsaadhaa afadhaa, isaanin je'uutu.

*Harka kee, gara morma keetii,olin dacha- 3 2 1 0 / .

asin ,matumaan waa kannuu hin dhiisin jechu',

*Ammallee harka kee gad hin lakkisin , 7 6 5 4

waan harkaa qabdu hunda kennitee, harka dhadhawattee,

29}*Waan kennitu dhabdeeti,harka qullaa < ; : 9 8

haftee takkaa teessee zigaalamtaa yookaa kumatamtaa tanaaf jecha waan kennaniifii, waan dhiisan keessatti, karaa jiddu jireysa deemun gaariidha, kan waan qabdu kennitee harka hin dhadhawanne, kan waan qabdutti goggoydee, warra haqa sirraa qabu hoongeysitee hin himatamne, tanaaf nabi Muhammad nageenyi isarratti haa jiraatu { haala hundarratti jidduu jireessatu caalaa} je'e.

*Rabbiin kee nama fedheef rizqii bal'isa, A @ ? > =

*Ammoo nama fedhetti dhiphisa, B

30}*Maalif Rabbiin nama gabroottan isar- J I H G F E D

raa rizqii itti bal'isuu haqa godhatuufii, kaan ni beekaa, ni arga, nama meeqaatami, kan yoo itti dhiphatte jallatu, ammas meeqaatami kan yoo itti bal'atte qajeelu, san hundaa Rabbiitu beekka.

*Ilmaan keessan hin ajjeesinaa, L K

*Hiyyummaa yookaa waan nyaachifnu hin argamnuu soda'aaf, N M

*Nuutu isaan razaqaa, yookaa waan jiraataniin isaanii hiraa, Q P

*Akkasuma isinille'eef nuutu rizqii hiRaa R

,namuu rizqii ifiiti nyaataa, Rabbiin nama hunda odoo inni garaa haadha isaa jiruuti ,rizqiin isaa hangana,umriin isaa hangana, dalagaan isaa hanga jiru akkana iimaanarratti du'ee, warra jannataa tayamoo, kufri'irratti du'eeti, warra azaabaa tayaan katabamtee, ol kaayamtee, namni waan Rabbiin katabee dabarse sanirraa jirjiiruu dandayu hin jiruu, tanaaf jecha , hiyyummaa soda'aaf ilmaan keessan hin ajjeesinaa,

31}*Isaan ajjeessun dilii yookaa cubbuu guddo'oo arabni dur, hiyyummaa soda'aaf ilmaan isaanii,isaanii joolle'ee ajjeessan, duuba islaamni dhufnaan dhiisan. Y X W V U T

*Nikaahgan male'etti dhala'atti hin ida'aminaa, ittin dhiyaatinaa , \ [Z

*Zinaan yookaa nikaahaan malee, dhala'atti ida'amuun waan hamtuu ,dilii fokkattu', ` _ ^

32}*Zinaan,karaa ilmaanin horan bada'a, c b a

maalif intala takka yoo siifii namni biroo itti ida'amtan ilmaan keetifii kan nama biraa, addaan hin beekkamu, akkasuma dhalaan dhiirti hedduun itti ida'amtu ,inumaa hin dhaltu,takkaa malee,sanumaan wajji dhalaan namni hedduun itti ida'amu dhukkuba hamaa fuuti, kan dafee isii miidhu ,maalif ? hori'ii jetteeti waytii maluufii waytii hin mallellee dhiira ifiiti idaati, akkasuma dhukkuba dhiira tokkoo kaanitti dabarsiti, ammoo dhalaan nikaahgan raga'aan fuudhan, dhukkuba jaarsa isi'itti hin fiddu ,ifille'ee, hin miidhamtu, diinage'ee jettee hin yaaddoytu, ilmaan isaanii, aayyoo aabboo je'aniiti, kan ummanni hundi beekku guddatan, duuba karaa kanamoo karaa kaantu irra caala?.

*Lubbuun Rabbiin ajjeechaa isi'ii dhoowwe, haqaan male'etti hin ajjeesinaa, k j i h g f e d

*Namni haqa male'etti ajjeefame, o n m

*Nama, nama du'e san dhaalif, irree yookaa karaa goonee jirra, akka namicha, nama isaa ajjeese san ajjeefatu , karaa mootumma'aatin eega ajjeesun isaa raggaatee ajjeefatuu qaba,

s r q p

*Haa tayuu hoggaa nama ajjeesse san ajjeefatu,wasanaa hin bayin, akka inni itti ajjeeserraa maqee,takkaa nama ajjeesee mitii, kan biraa ajjeesee,yoo qawe'een ajjeese, dhaga'aan tumee ajjeesun wasanaa bayu', yoo bakka isaa nama lama ajjeese wasana baye, tanaaf jecha hoggaa biiluu, yookaa gadoo nama, nama ajjeeserraa baatan daangaa yookaa wasana ittin dabrinaa ,

w v u t

33}*Inni akka malee ajjeeffamu sun tumsa Rabbirra qabaa beekhaa.

| { z y

*Horii yatiimattiinni joollee abbaan irraa du'ee hin dhiyaatinaa, nyaatu'uufii karaa birale'een,

} ~ مَالَ ٱلۡيَتِيمِ

*Yoo karaa yatiimaa toluun taate malee karaa horii isaa tiysu'uutin takkaa tirfeysu'uutin yoo taate malee, horii joollee xixiqqoo abbaan qabnetti, hin dhiyaatinaa,

إِلَّا بِٱلَّتِي هِيَ أَحۡسَنُ

*Hanga yatiimichi sun, guddatee bakka dhiiraa gayutti, bara khudha shan gayee, isaa dalagaa diinii, dunya'aa qajeelfatu,

حَتَّىٰ يَبۡلُغَ أَشُدَّهُۥ

*Baallama yookaa wa'ada Rabbiifii namaaf seentan guutaa hin diigina'aa,

وَأَوۡفُواْ بِٱلۡعَهۡدِۖ

34}*Baallamni waan namni irraa gaafatamuu.

إِنَّ ٱلۡعَهۡدَ كَانَ مَسۡـُٔولٗا ٣٤

*Hoggaa waa namaa saffartan guuta'aa saffaraa,

وَأَوۡفُواْ ´ ¶ µ

*Yoo waa namaa miizaanatan miizaana qajeela'aan miizaana,

بِٱلۡقِسۡطَاسِ ٱلۡمُسۡتَقِيمِۚ ،

*Santu ammaaf isinii irra caala ,

ذَٰلِكَ خَيۡرٞ

35}*Booddalle'eef santu irra isiniif gaa ri'ii, maalif? namni karaa Rabbiin je'u kanarratti deeme addunya'aa tanarratti ni jaalatama, aakhira'atti galata guddaa gaarii argata.

وَأَحۡسَنُ تَأۡوِيلٗا ٣٥

*Waan beekkomsa isaa hin qabne, kan argitee hin dhagayin,jala hin deemin, hin dubbatin, hin yaadin ,

وَلَا تَقۡفُ مَا لَيۡسَ لَكَ بِهِۦ عِلۡمٌۚ

*Gurraafii, ijaafii, qalbiin, yookaa onneen ,

إِنَّ ٱلسَّمۡعَ وَٱلۡبَصَرَ وَٱلۡفُؤَادَ

36}*Isaan hundinuu waan isi'iin dalagerraa

كُلُّ أُوْلَٰٓئِكَ كَانَ عَنۡهُ مَسۡـُٔولٗا ٣٦

abbaan gaafatama , kan gurraan waan hamtuu dhaggeeffate irra gaafatama, kan ijaan waan hamtuu laale irraa gaafatama, kan qalbi'iin waan hamtuu yaade kan waan hin beyne dubbate, takkaa dalage irraa gaafatama.

*Boona'aa, gammada'aa, if guddisa'aa, dech-i'irraa hin deemin,

وَلَا تَمۡشِ فِي ٱلۡأَرۡضِ

*If guddisuu keetin, dachii urtee bakka isiin itti dhaabbattu gayuu hin dandeessu

مَرَحًاۖ إِنَّكَ لَن تَخۡرِقَ ٱلۡأَرۡضَ

37}*Dheerattee, dheerina gaaratiin hin qixx-ooytuu,mee akkamitti boontee if guddifta.

وَلَن تَبۡلُغَ ٱلۡجِبَالَ â à ٣٧

*Waan hin beyne je'uufii, boonafii if gu-ddisuun, takkaa wanni dabarsine hundi

ذَٰلِكَ

38}*Diliin isaa Rabbii kee biratti hamtu'u.

كَانَ سَيِّئُهُۥ عِندَ ç è é

*Wanni dubbannee dabarsine sun, hikmaa yookaa gorsa Rabbiin kee si barsiise, akka gabroottan kiyya barsiiftee isaan qajeelaniif jecha,

! " # $ % & ' (

*Rabbii tokkicha malee Rabbiin biraa ni jiraa hin yaadin, shariika isaaf hin godhin ,

) * + , - .

*Yoo Rabbiif shariika goote, guyyaa boruu, ibidda jahannamitti darbamta,

/ 0 1

*Maalif ? Shariika Rabbii keetif goote je-cha'aaf ,Rabbiin shariika hin qabuu,

2

39}*Sii rahgmata Rabbirraa darbame ibidd-

3 4

atti darbamtaa Rabbitti waa fakkeessu'urraa fagaadhuu tokkummaa isaa yaadi.

Warri makkaa malaaykan dubra Rabbiiti jennaan, Rabbiin isaanirratti deeb-isee akki je'een:

*Si Rabbiin keessan dhiira qofa isinii uumeti,

5 6 7

*Malaaykaa dubra godhatee uummatee? Akka isin yaaddanitti?,

8 9 : ;

40}*Isin waan diliin isi'ii guddo'ooti jettan

= > ? @ A

mee Rabbiin dhiirafii dhalaa isinii uumee jiraa,isin dhalaa hoggaa argattan ni jibbitanii, duuba waan ifii jibbitan Rabbiin jaalattanii? kan inni waan uume hundarraa dureysaa?.

*Dhugumaan qur'aana kana keessatti waa hedduu addeessinee jirra, maymaaka tayuu, waan jannata nama khajeelchisu tayuu, waan azaaba nama sodaachisu tayuu,

F E D C B

*Akka waan saniin gorfamanii amananiif jecha,

G

41}*Haa tayuu gorsi sun haqarraa dheysuu, yookaa fagaatuu malee, waan biraa isaanii hin ida'u.

L K J I H

*Warra Rabbiin shariika qaba je'uun akki jettu, odoo Rabbiin biraa Rabbiin wajji jiraatee akka isaan jettanitti,

S R Q P ONM

42}*Silaa Rabbiin Arshi`irratti ol taye sanitti karaa baafatuu barbaadan

Z Y X WV U T

43}*Silaa Rabbii Arshirratti ol taye sanitti karaa baafatuu barbaadan

a ` _ ^] \ [

*Samiin torbaniifii dachiin ammallee wanni isaan keessa jiru hundi Rabbii isii, uume ,waan isaan hin mallerraa qulqulleessiti shariikafii, ilmoo hin qabuu yaaddi,

h g f e d c b

*Wanummaan uumame hundi,kan Rabbbii

o n m l k j

isaa, waan isaan hin mallerraa hin qulqulleessine hin jiru, isa faarsu'uun wajji, muka tayu, dhagaa tayu, horii tayuu, bineensa tayuu, waan biraa tayu, hundinuu Rabbii isaanii waan isaanii hireerratti, faarseti, shariikafii waan isaan hin malle hundarraa qulqulleeysan ,

*Haa tayuu isin akkaataa sami'iifii dachiin ammallee wanni isaan lamaan keessa jiru hundi Rabbii ifii tasbiihga gootu yookaa qulqulleessitu hin beytan,waan afaan keessaniin hin tayiniif,

s r q p

44}*Rabbiin kan obsa qabu , kan daddafee gabroottan isaa, balleessa'arratti, hin qixaan'e, kan isaanif araaramu.

y x w v u

*Yaa ergamaa kiyya muhammad hoggaa ati qur'aana qaraatu ,

| { z

{ ~ وَبَيْنَ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْآخِرَةِ

حِجَابًا مَّسْتُورًا ﴿٤٥﴾

45}*Siifii warra aakhira'attin amanne tokko, kan sii qur'aana qara'u, si ajjees su'u jecha ,sitti dhufe jidduu,dawoo, yookaa girdoo goonee,si arguu dadhabanii,si miidhuu dhaban.

وَجَعَلْنَا ©قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَن يَفْقَهُوهُ

*ammas qalbii warra , aakhira`atti hin amaninirra hagooggaa keenyee jirra, akka qur'aana hin beynef, waan isaan aakhira'atti kafaraniif, maalif qur'aanni nuuraa, nuurri, warra Rabbitti dilaayef hin galu, takkaa hin mul'atuu,

وَفِىٓ ءَاذَانِهِمْ وَقْرًا ۚ

*Ammas gurra warra aakhira'atti kafaree keessa ulfinaatu,yookaa duudumma'aatu jiraa, qur'aana hin dhagayan,

وَإِذَا ´ µ ¶ ¸ وَحْدَهُۥ

*Hoggaa qur'aana keessatti Rabbii kee tokkuma'aan dubbatte,

وَلَّوْا۟ عَلَىٰٓ أَدْبَـٰرِهِمْ نُفُورًا ﴿٤٦﴾

46}*Warri tokkummaa Rabbii didu, hoggaa dhagaye,irraa gara galaniiti ori'an, dhagayuu jibbansaaf.

نَّحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُونَ بِهِۦٓ

*Waan kuffaarri sii qur'aana qara'u si dhaggeeffatuuf ni beyna, sun si xiqqeesu'uufi,

إِذْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ

*Hoggaa qaraatii tee dhaggeeffatan,

وَإِذْ هُمْ نَجْوَىٰٓ

*Hoggaa isaan suuta waliin haasawan ni beyna,

إِذْ يَقُولُ ٱلظَّـٰلِمُونَ

*Hoggaa warri Rabbitti kafare haasawa isaanii keessatti waliin je'u,

إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَّسْحُورًا ﴿٤٧﴾

47}*Namni isin jala deemtan, nama falfalamee qalbiin waa taate malee,nama biraatii miti, waliin je'an, qishna'aaf jecha .

ٱنظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوا۟ لَكَ ٱلْأَمْثَالَ

*Mee laali yaa ergamaa kiyya akka kuffaarri kun waan ati hin tayinitti si fakkeessu ,hoggiin falfalama', hoggiin nama raaga laalu, hoggiin nama walaloo beekhu je'anii,

فَضَلُّوا۟ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ﴿٤٨﴾

48}*Isaan dalagaa tanaan kara'arraa badanii abaduma haqatti hin qajeelan.

وَقَالُوٓا۟ أَءِذَا كُنَّا à

*Ormi kuffaaraa kanneen eega duunee , guyyaa qiyaama'aa hin kaafamnu je'u, akki nabi Muhammadiin je'u: si gaafa yookaa eega duunee, foon keenya biyyeen nyaatee, lafee taanee,

وَرُفَٰتًا

â لَمَبۡعُوثُونَ خَلۡقًا جَدِيدًا ﴿٤٩﴾

*Ammallee eega reeffa dhumtee biyyee taate taanee,

49}*Lammada deeffamnee ,uumaa haarawa uumamnaa,kaafamnaa? je'anii gaafatan, qishna'aaf.

*Yaa gabricha kiyya muhammad akki jettuun:

50}*Mee lafee duraan isin keessa jirtuu mitii , dhaga'aayuu tayaa, takkaa sibiilatti gara gala , takkaa waan biraa kan uumame, kan akka yaada keessanitti jiraatuu hin qeeballe tayaa, sanumaan wajji lubbuun isinitti deeffamtee jiraatuu hin ooltanii beekaa je'iin.

*Duuba eenyutu nu jiraachisee? Yookaa jiru'utti nu deebisa? Siin je'uudhaa jiraatanii,

*Wanni jettuun kan isin jiraachisu, kan uma duraan isin uume, isinii hin jirre, waan jiraa isin godhe, duuba inni isinii ,waa takka hin je'amne, jalqabee isin uume,lammada isin uumun isa dhibaa? akka namni yaadutti, waan argamee bade, deebisu'uutu, waan takkaan argamin tolchu'urraa laafaa, akkamitti eega duutanii, kaafamuu qeebaluu diddan je'iin,

*Duuba hoggaa san ajaa'iba godhanii, mataa sitti lullulanii,

*Yoomi gaafni kaafamnu, siin je'uudhaa jiraatanii qishna'aa jechaa,

51}*Duuba wanni jettuun waytiin keessa kaafamtan sun, dhiyoo tayuun ni eeggama je'iin .

*Sun guyyaa Rabbiin malaaykicha israafiil je'amuun warra qabri'ii hunda yaami je'eenii isin yaamu,

*Duuba hundi keessan qabrii keessaa kaatanii, yaaminsa isaa owwaattan,

*Amrii isaatin, yookaa ajaja isaatin ,takkaa makgnaan isaa:faarun ta Rabbiiti jechu' ,

52}*Duuba hoggaa qiyaaman dhaabbattee qabri'ii kaafamtan,wanni seetan akka waytii xiqqoo malee,addunyaa keessa, yookaa qabrii keessa hin taa'iniiti if seetan cinqiin hamtuun, isin mudatuu keessa.

" !

+ *) (' & % $ #

- ,

1 0 /

7 6 5 4 3

; : 9

> = <

E D C B A @

G F

H

I

O N M L K J

*Gabroottan kiyyaan, kanneen natti amaneen akki jettu:
*Orma kuffaaratiin haa je'anii:

*Jecha irra gaari'ii,

*Maalif sheyxaanni hammeenya isaan jiddu'utti darbaa,akka hammeenyi, hin bal'anne, dubbii gaarii dubbadhaa .
53}*Sheyxaanni xilaata ilma namaa beekkamaadhaa badiin hamtuun,jecha hama'arraa kaatii jecha hama'arraa fagaadhaa, jecha gaarii kuffaaran je'aa, wanni jettaniin.

*Yaa jarana Rabbii isin uumetu, akka isin godhu'uu taa'u beekha,
*Rabbiin keessan yoo fedhe rahgmata isinii godheeti,akka amantan isin godhee , jannata isin seensisa,
*Yoo fedhe kufri'irratti isin ajjeeseti azaaba isin seensisa, dubbiin harka Rabbii keessaniiti jirti je'aadhan ji'iin,
54}*Yaa ergamaa kiyya Muhammad ak ka kuffaararratti wakiila taatee ,amanti'itti isaan gidditu'uuf sin erginee? wanni si ergineef, akka karaa haqaatifii kaan adda isaanii baaftu'uufi.

*Rabbiin kee nama sami'ii dachii keessa jiru hunda adda beekaa,namuufuu waan inni haqa godhatu kenna
*Dhugumaan garii anbiyootaa garii isaanirraa caalchifnee jirra, waan kanaa hin kennin kaanii kenninee,
55}*Daawuudif kitaaba zabuur je'amu kenninee jirra.

*Orma kuffaaratiin akki jettu warra Rabbii

Q P
R
U T S
Z Y X W
b a ` _ ^] \
e d c
i h g
m l k j
s r q p o
y x w v u t
{ | } ~ عَلَىٰ بَعۡضٖۖ
وَءَاتَيۡنَا دَاوُۥدَ زَبُورٗا ٥٥ قُلِ
ٱدۡعُواْ © زَعَمۡتُم مِّن دُونِهِۦ

achitti Rabbi jettanii ibaaddan, yookaa gabbartan kan akka {iisa'aa} kan akka {uzeyrii} kan akka mukaa jinni'ii, yaamadhaa, haa cinqii isin keessa jirtan jalaa isin baasanii,

فَلَا يَمْلِكُونَ كَشْفَ ٱلضُّرِّ عَنكُمْ

*Jarri isin Rabbi jettanii gabbartan sun, dararaa, yookaa balaa isinitti buute isinirraa deebisuu hin dandayan,yookaa humna ittin qaban,

وَلَا μ ´

56}*Ammallee balaa isinitti deemtu isinirraa gara nama biraa maysuu hin dandayan.

¶ ¸ يَدْعُونَ

*Warri isaan Rabbi je'aniin sun, kan akka nabi iisa'aafaan,

يَبْتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ ٱلْوَسِيلَةَ

*Rabbii isaanitti dhiyaatuu barbaadan, ibaadaa Rabbii heddommeysanii,

أَيُّهُمْ أَقْرَبُ

*Kamtu isaanirraa, gara Rabbii, akkaan dhiyaata'aan akkuma ibaadaa Rabbii heddommeysaniin ,Rabbitti dhiyaatuu barbaadan,

وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُۥ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُۥٓ

*Ammallee rahgmata Rabbii kajeelaniiti azaaba isaa sodaatan,

إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ مَحْذُورًا ﴿٥٧﴾

57}*Azaabni Rabbii keetii dhuga'aa inni kanuma sodaatan.

وَإِن مِّن قَرْيَةٍ

*Ummatuma biyya taatee haa taatuu,

إِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوهَا قَبْلَ يَوْمِ ٱلْقِيَـٰمَةِ

*Odoo guyyaan qiyaama'aa hin dhufne, biyya san balleessuu hin oollu, warra biyya sanii fixuudhan,yookaa ajjeesuudhan

أَوْ مُعَذِّبُوهَا عَذَابًا شَدِيدًا

*Takkaa azaaba jabaa biyya Rabbitti balleessite san azaabuu, takkaa qixaaxuu hin oollu, nama lolaan isaan fixu, takkaa isaan boojiyu itti erginee, takkaa balaa warra biyya sanitti buufnee,

كَانَ ذَٰلِكَ فِى ٱلْكِتَـٰبِ مَسْطُورًا ﴿٥٨﴾

58}*Warra Rabbitti balleesse waan argamuu hin oolle.qixaaxun,waan kitaaba lowhgalmahgfuuz je'amu, kan wanni Rabbiin uume hundi keessa jirtutti katabamee , dabree

% $ # " !

*Mukgjizaa warri makkaa ergamaa kee nya Muhammadirra, yoo ergamaa Rabbii taate, mee gaara makkaa ziqiyaa nuu godhi je'ee barbaade san, fidu'urraa wanni biraa nun dhoowwine ,yoo

*) (' &

*Warri isaan duraa, mukgjizaa akkasii kijibsiisuu taatu malee, maalif warri Kuffaara makkaa dura dabre , mukgjizaa nuti anbiyaa isaanitii kennine qeebaluu didaniiti tan biraa nurra barbaadanii

,duuba hoggaa mukgjizaa san isaan agarsiifnu, dhugo'oomsuu didanii kijibsiisan, duuba hoggaa san itti dallannee,laffarraa isaan fin'e ,akkasumaa warri makkaa kan mu'jizaa nuti Muhammadii kennine didee ta biraa barbaadu,odoo agarsiifnee, itti kafaranii, balaa itti buufneti lafarraa fin'a, akka kun hundi hin argamne'eef,mukgjizaa isaan barbaadan agarsiisuu oollee,hanga ergamaan kiyya Muhammad diinaa kiyya bakkaan gayu, qaaxaroo isaanii qabne, takkaayuu isaan booda aansine,

*Ummata thamuud je'amu, kanneen shaamifii hijaaz jidduu jiraniif, gaala dhalaa kennineefii jirra, . - ,

*Akka mukgjizaa mul'attuu, nabi saalihg, nama Rabbiin isaan qajeelchu'uuf isaanitti erge taye, isaanii taatu'uuf jecha , /

*Haa tayuu itti kafaraniiti gaala san ajjeessanii,duuba lafarraa isaan fin'e, 1 0

59}*Wanni mukgjizaa anbiya'aa kenninuuf ummataan sodaachifnee ,akka amanan godhu'uufi . 8 7 6 5 4 3

*Gaafa waan as deemu kan siin jenne dubbadhu, wanni siin jenne: ; : 9

*Rabbiin kee, beekkomsaafii ire`een yookaa humnaan,nama hundaan marsee,namuu harka isaati jiraa,homaa hin sodaatinii, waan nuti siin ergine itti geessi, diina keenya isaan barsiisi, nama si miidhu'uu deemurraa nuutu sii tiysaa, siin jenne dubbadhu, ? > = <

*Waan halkan israa'aa si agarsiifne san ,waan biraatii sin agarsiifne, E D C B A

*Warra makkaatin yookaa namaan mokkoru'uufi malee, kan amanee, waan halkan san agarte itti odeesite qeebaluufii, kan si kijibsiisee kafaru, adda baasu'uu jecha, kan iimaanni isaa laafa'aatifii, jaba'aa, adda fooyu'uu jecha, H G F

*Muka qur'aana keessatti abaarame , wanni dubbanneef kan {zaqquum} je' amu ,kan warri azaabaa nyaatu, kan bu'ura yookaa dhaaba jahann am keessan mayru,wanni dubbanneef, namaan mokkorru'uufi, maalif ? warri amane ni dhugo'oomsaa, warri kuun ni dida, tanaaf kuffaarri ibiddi muka ni gubaa, akkamitti mukni sun ibidda keessan mayra je'a, je'anii, waan Rabbiin je'e qeebaluu didan, L K J I

*Waan dubbanne kanaan orma kuffaarati sodaachifna akka amananiif , N

*Haa tayuu nuti isaan sodaachisuun, waan biraa isaanii hin idaatu ,

60}*Jallina wasana dabre yoo taye malee, isaan akkuma haa amanani'iif mukgjizaa isaan garsiifnun,qajeeluu didanii jallina ida'atan

*Gaafa malaayka'aan aadamii gad je'aa ,isaa kabaju'uu jecha, jenne, dubbadhu,

*Duuba malaakan hundi sujuudde , ibliis malee, inni malaaykaa keessa taa'ee, Rabbi ibaaduu ture, duuba inni aadamii sujuuduu dinnaan, maalif sujuuduu didde je'ee Rabbiin gaafate,

61}*Jennaanin: si,nama naa gadii, kan bordodarraa uumtefin gad je'aa je'ee.

*Ibliis wanni je'e: mee naa himi,

*Namicha isaa sujuudi jettee narra caalchifte kana, kan an isarra caalu kan ibiddarra na uumte,

*Yaa Rabbi yoo na ajjeesuu baattee, hanga guyyaa qiyaama'atti na dhiifte takkaa booda na aansite,

*Ilmaan isaa lafarraan fixa, jallisu'uun,

62}*Nama hanga xiqqaa malee, sun jara ati isaan tiysitee.

*Jennaan,Rabbiin akki je'een, deemi dalagadhu, hanga guyyaa qiyaama'atti sin ajjeesuu,

*Namni ilmaan aadamirraa jallatee jallina kee jala deeme,

*Ibiddi jahannam, jazaa keetifii, kan isaanille'ee

63}*Jazaa guutuu qixaaxa isinirraa, ammallee isaanirraa hin ir'anne.

*Ilmaan aadamirraa,nama dandeesse, guyfadhuu kaafadhu,

*Qooqa keetin, masiinqoo dhayiifii ,wallisiifii ,takkaa waan dilii tayetti yaami, namni waan hamtu'utti nama yaamu hundi wakiila

P O

T S R Q

Y X W V U

\ [Z

b a ` _ ^]

d c

h g f e

m l k j i

o n

r q p

t s

w v u

z y x

} | {

~ مَنِ ٱسۡتَطَعۡتَ مِنۡهُم

بِصَوۡتِكَ

ibliisati, qooyxi isaa qooqa ibliisati,

وَأَجۡلِبۡ عَلَيۡهِم بِخَيۡلِكَ

*Ammallee ilmaan aadamitti iyyii ,waan hamtu'utti khaafadhuu, fardaan itti gulufii ,keessa olii gad ceyii

وَرَجِلِكَ

*Ammallee miilan itti ceyii , if jala kaafadhuu, waan dili'itti geessi,

وَشَارِكۡهُمۡ فِي ٱلۡأَمۡوَٰلِ

*Horii isaanii isaan wajji nyaadhu, horii karaa sharii'aadhaa malee argatan,kan akka riba'aa yookaa dhalaa,

وَٱلۡأَوۡلَٰدِ

*Ammallee ilmaan isaanitti wajji sharraki ,takkaa itti ida'ami,kan akka ilmaan sharii'aa malee dhalatee, takkaa horii bismillaa malee nyaatanii ,takkaa ol kaayaniifii ilmaan bismillaa hin jenne hoggaa haadhatti ida'amanirraa qooda fudhu, tanaaf jechaa hoggaa jaarti'itti ida'aman {bismillaa yaa Rabbii sheyxaana nuufii waan nuu kenniturraa fageessi} je'uun barbaadama, hoggaa san ittin dhiyaatuu,

وَعِدۡهُمۡۚ

*Ammas Rabbiin sheyxaanan akki je`e wakgada, yookaa baallama isaanii seeni,waan kijibarratti. akka eega du'anii kaafamuun hin jiru, anaatu baallama isinii seenee, je'ee, kijibarratti baallama isaanii seenu'uuti,

وَمَا يَعِدُهُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ إِلَّا غُرُورًا

64}*Sheyxaanni waan isaan gowwoomsu malee waan dhuga'aatin baallama isaanii hin seenu, wanni inni ilmaan aadamiin je'u hundi baaxila waan hin jirre , kan isaan miidhu.

إِنَّ عِبَادِي لَيۡسَ لَكَ عَلَيۡهِمۡ سُلۡطَٰنٞۚ

*Gabroota kiyya warra dhuga'aan natti amane irree, yookaa humna isaanin miitu hin qabdu, anaatu isaan tiysaa,

وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ وَكِيلٗا ٦٥

65}*Balaa teetirraa isaan eegu'uuf Rabbii tokkichaatu gayaa, isumaatu wakiila isaanitii , waa takka hin sodatan , lubbuu isaanitiifii, horii isaanitiifii ilmaan isaanirrattillee.

رَّبُّكُمُ ٱلَّذِي يُزۡجِي لَكُمُ ٱلۡفُلۡكَ فِي ٱلۡبَحۡرِ

*Yaa gabroottan kiyya Rabbiin keessan isa safiinaa bahara keessa isinii deemsisu ,qilleensa isinii uumee,

لِتَبۡتَغُواْ مِن فَضۡلِهِۦٓۚ

*Akka rizqii Rabbii, biyya takkarraa, takkatti dabartanii barbaaddattani'iif jecha

إِنَّهُۥ كَانَ بِكُمۡ رَحِيمٗا ٦٦

66}*Rabbiin kan waan isinii tolu isinii uumu'uun, isiniif rahgmata godhu.

*Hoggaa cinqiin,wanni isin dararu, bahara keessatti isinitti argamte,takkaa isin tuyxe, % $ # " !

*Rabbii tokkicha malee,waan duraan Rabbi *) (' &

jettaniin, ni irraanfattan, mataa keessaa isin bada, Rabbuma tokkichatti iyyattan akka rakkoo keessa isin baasu, isa malee, namni rakkoo nurraa deemsisuu dandayu hin jiruu hubattanii,

*Haa tayuu hoggaa Rabbiin cinqii baharaa jalaa nagaya isin baasee, safiina'arraa lafatti isin buuse, bakka galata isaaf galchitan, / . - ,

*Irraa gara galtanii, tokkummaa Rabbii yaaduu dhiiftanii, waan biraa itti qindeessitanii ibaaddan, takkaayuu gabbartan, 0

67}*Haalli namaa irraa guddaa,waan Rabbiin isaanin qananiise moroma takkaayuu galata isaa galchuu dhiisa ,akkuma waan Rabbiin isan uuminii,ammallee waan nyaatee dhugu, ammallee mata'aafii, ijaafii, gurraafii, aylii, harkaafii miila, isaan kenninii, ammallee balaa itti argamtu jalaa isan baasinii if godhee. 5 4 3 2

*si wanni eega balaa bahar jalaa nagaya isin baasee,baharirra nagayaan lafatti isin buuse, kafartaniif, Rabbiin isinitti dallanee dachii isiniin gara galchee, akka qaaruun liqimsitetti isin liqimsu'urraa, nagaya bayuu if hubattanii? ; : 9 8 7 6

*Takkaa,akka orma luuxitti qilleensa, dhagaa ba'atu isinitti ergee, isin fixu'urraa nagaya bayuu if amantanii, ? > = <

68}*Kan eega balaa Rabbiin isinitti buusee nama balaa san isinirraa eegu takkaa isinirraa deebisu hin erganne. E D C B A@

*Si wanni eega bahara keessaa nagayaan isin baasee, Rabbitti kafartaniif, lammada yookaa taraa biraa Rabbiin baharitti isin deebisee, L K J I H G F

*bubbee jabduu markaba yookaa safiinaa , caccabsitu,isinitti ergee safiinan isiniin caphxee, yookaa gara galtee, Q P O N M

*Sababaa isin isatti kafartaniif, baharitti isin darbee bishaan isin nyaatee, dhumu'urraa nagaya bayuu hubatanii? T S R

69}*Kan eega akkasitti isin fin'ee, nama isi-] \ [Z Y X WV

inii tumsu kan isinii je'ee maa akkana isaan goote je'ee faana nu dhawu isin hin arganne duuba mee isinii haalli keessan akkanaa maaluma wanni isin jaynoomsee, Rabbii keessan moromu'utti isin geesse?.

*Dhugumaan ilmaan aadam guddifnee jirra , beekkomsaafii waan biralle'een, b a ` _ ^

*Dachi'iifii bishaan keessalleen ol fuunee f e d c

deemsifnee jirra,dachi'irraa waan akka fardaa gaange'eefaa uumnefii, bahara yookaa bishaan keessa waan akka safiina'aafaa isaanii uumnee yaabbachiifnee,

*Ammallee waan gaggaarii lubbuun jaalattu, ta nyaatan, ta dhugan, ta uffatan, ammallee ta biraa isaanii kenninee , i h g

70}*Ilmaan aadam, waan nuti uumne, kan isaan hin tayin heddu'urra,isaan caalchifnee jirra, anbiyaafaa isaanirra goonee. n m l k j p o

*Guyyaa qiyaama'aa kan ummata hunda yaamnu, t s r q

*Anbiyaa isaanitiin, yaa ummata {iisa`aa} u

yaa Uumata {Muhammad} jennee, takkaa imaama jechuun kan kitaaba dalagaan namuutuu keessatti katabamteen yaa abbaa cubbu'uu jennee yaamnu yaadadhaa, takkaa dubadhu, sun guyyaa qiyaama'aatii,

*Duuba namni guyyaa qiyaama`aa san z y x w

kitaaba dalagaa isaa, tan hanga jiru dalage, hamtuu taatuu, toltuu taatuu, keessatti katabamte tan yaamanii namarra qoodan,harka mirgaatin fudhate , sun asxaa milki'iitii kan inni warra jannataa tayuu beysisuu,

*Jarri guyyaa qiyaama'aa harka mirgaatin kitaaba isaanii fudhate sun, {

*Kitaaba isaanii san mirqaanan qara'an, waan milkaayuu isaanii beekhaniif, } |

71}*Isaan hin miidhaman, sawaabni dalagaa isaanii duraa ir'atu'uun, odoo hanga quncee killee timirarraa jirtu takkallee taatee. ~ يُظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٧١﴾

*Namni addunyaa tana keessatti haqarraa balla'aa yookaa jaama'aa kan haqa arguu didu, وَمَن كَانَ فِي هَٰذِهِۦٓ أَعْمَىٰ

*Inni aakhira'atti, karaa nagayaa argu'urraa فَهُوَ فِى ٱلْءَاخِرَةِ أَعْمَىٰ

jaama',

وَأَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٧٢﴾

72}*Ammallee karaa jannatarraa fagoo, akkaan irraa bade.

وَإِن كَادُوا۟ لَيَفْتِنُونَكَ

*Ormi kuffaaraa si deebisuu yaade, takkaa si jirjiiru'uuf dhiyaate,

عَنِ ´ µ ¶

*Waan nuti siin jennerraa yookaa sirratti buufnerraa ,

ۥ عَلَيْنَا غَيْرَهُۥ ۖ

*Akka waan nuti siin jenne dhiiftee waan biraa kan isaan jaalatan dalaydu takkaa jettuuf,

وَإِذًا لَّٱتَّخَذُوكَ خَلِيلًا ﴿٧٣﴾

73}*Silaa odoo waan isaan fedhan gootefii,

jaala si godhatan, si jaalatan, wanni aayanni tun buutef, ormi arabaa kan biyya xaa'iftu: nabi Muhammaditti dhufee biyya teenya xaa'if akka makkatti biyya hormata qabdu nuu godhi hoggaa san sitti amannaa je'een.

وَلَوْلَآ أَن ثَبَّتْنَٰكَ

*Odoo nuti si tiysinee, haqarratti si jabeessuu baannee,

لَقَدْ كِدتَّ تَرْكَنُ إِلَيْهِمْ شَيْـًٔا قَلِيلًا ﴿٧٤﴾

74}*Silaa waa xiqqo gara yaada isaanii jallatu'uuf dhiyaatte waan isaan sitti jabeessaniif ammallee waan islaamayuu isaanii qalbiin si feetuf, haa tayuu Rabbii keetitu si tiyseeyi, gara yaada isaanii ati hin jallatin.

إِذًا

*Silaa odoo gara waan isaan je'anii dhiyattee, takkaa jallattee,

لَّأَذَقْنَٰكَ ضِعْفَ ٱلْحَيَوٰةِ

*Azaaba jiru'uu,waan namni sin tayin azzabamuunirra, dachaa goonee si dhandhamsiifna, takkaayuu si qixaan'a,

وَضِعْفَ ٱلْمَمَاتِ

*Ammallee azaaba aakhira'aa waan namni biraa azzabamuunirra dachaa goonee si azzabna

ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيْنَا نَصِيرًا ﴿٧٥﴾

75}*Duuba nama akkasitti si qixaaxuu nu dhoowwu, yookaa qixaaxa keenya sirra deebisu hin argattu.

% $ # " !

*Ormi kuffaaraa kan yahuuda'aa lafa madiina'arraa si sossoosu'uu dhiyaatan yookaa deeman,yoo nabiyyii Rabbiin erge taate, bitti anbiya'aa shaamii, shaamitti gali je'anii

' &

*Madiina'arra si baasu'uuf jecha, akka madiinan isaanuma qofaaf qulqullooytu,

*Odoo heelaa tanaan madiina'arraa si god-
aansisanii,
*Isaanis eega ati madiinarraa baatee madi-
inaa keessatti hin hafan ,
76}*Waytii xiqqoo malee,eega waytii xiqqo
taa'anii ni dhumanii .

*Kun karaa nama ergamoota keenyarraa si
dura ergineeti, kan nama biyyarraa isaan
baase lafarraa fin'u,
77}*Karaan keenya jirjiiramuu hin agartuu,
akkuma warra anbiyoota, yookaa ergamoota
si duraa biyyarraa baase fin'etti warra biyya
teetirraa si baasu fin'aa beekhi.

*Salaata shanan salaati takkaayuu dhaabi,

*Hoggaa aduun gama dhiyaa jallatterraa qa-
bdee sun waytii zuhri'iitii,
*Hanga halkan dukkanaayutti salaanni wa-
ytii aduun wal'akkaa sami'irraa gara dhiyaa naannoyterraa, hanga dukkanti halkanii seentutti salaatan, salaata afuri sun: zuhrii, asrii, maghriba ishaa'ii, afranuu addaan waytii qabdii ammallee akkataa qabdi baradhu ,
*Ammas qur'aana fajri'ii, yookaa bariisa'aa
dhaabi, yookaa salaati, qur'aanni bariisa'aa
salaata subiidhati,
*Qur'aanni fajri'ii, takkaa salaata bariisa'aa ,

78}*Kan malaaykonni Rabbii dhuftu ,Rab-
biin waan lafarratti uume hunda warra isaan tiysu,kan rizqii irra qoodu , kan malaaykaa je'amu samii keessatti uumee jira, kan wal taraa sami'ii bu'anii, warra lafaa eegan, warri halkan warra lafaa eegufii, kan guyyaa warra lafaa eegu, waytii subiidhati, yookaa bariisa'aati, wal dabarfatan, kan halkan eega'aa bule bayee, kan guyyaa eegu'uu deemu bu'ee, duuba nama salaata subhi'ii salaatuf malaaykan halkaniitifii tan guyya'aa ragaa baati, yaa Rabbi isaa ibaadaa tee keessa jiru itti dhayn'ee, isaa ibaadaa tee keessa jiru biraa dhufne jettee.

*Ammas halkanirraa ka'ii, waa salaati han-
guma dandeessu
*Ammas sunnaa salaata shaman hin tayin,

)
, + *
/ . -
6 5 4 3 2 1 0
< ; : 9 8
> =
@ ?
C B A
E D
I H G
L K J
P O N M
R Q

kan sawaabni isi'ii sawaaba salaata fardi'ii,shananirratti siif ida'amu, salaanni shanan: subi'ii, zuhri'ii,asri'ii maghribaa, ishaa'iidha,salaata fardi'iiti je'ama, wanni isii malee jiru salaata sunna'aati je'ama, wanni fardii je'amaa: waan yoo dalagan sawaaba itti argatan, kan yoo dhiisan qixaaxaman,ammoo wanni sunnaa je'amaa: waan yoo dalagan sawaaba itti argatan, kan yoo dhiisan hin qixaaxamne,duuba sunnaa salaataa salaatun sawaaba guddaa qaba, kan salaata fardi'ii boodan salaatan taatuu, tan guyyaa salaatan taatuu, tan halkan salaatan taatu, haa tayuu salaanni halkanii kan sunna'aa sawaaba guddaa qaba, salaanni halkanii nabi Muhammadirratti fardi'ii, ammoo ummata isaatif sunna'a, tanaaf Rabbiin nabi Muhammadiin {naafilatan laka} je'e,akkana jechuun salaata halkanii kan salaata shananirratti sii ida'ame sirratti fardii godhamee salaati, waan ati ummata keetirra ibaadaa keessatti jabaa taatef kan ummata keetiratti ulfaatu, kan sawaaba guddaa siif qabu,

*Yoo salaata kana salaatte, Rabbiin kee guyyaa qiyaama'aa si kaasa yookaa si dhaaba , V U T S

79}*Bakka warri duraatifii warri boodeleen Y X W itti si faarsu, sun warra dirree qiyaama'atti wal gaye ,kan ow'i itti jabaatee ,cinqiin itti heddommaatuu keessa, odoo gara ibiddaatu taatee, achi oofamu hawwan, kan nama Rabbii isaanii khadhatu dhaban, kan anbiyoonni hundi if sodaate, hoggaa san namni nu furu nabi muhammad malee hin jiruu, isatti haa dhaqannuu je'anii itti dheyn'aan, ka'ee arshii jalatti sujuudee, Rabbi khadhatee, Rabbiin waan feetu khadhadhu je'eenii, akkasitti warra dirree qiyaama'atti waytiin itti dheerattee ,aduun itti gad dhiyaattee, cinqame san, firdii itti godhee , adda yaasuu khadhannaan, Rabbiin warra jannataatii jannata firdii godhee, warra ibiddaa qixaaxa firdii itti godhee,kana gara jannata yaasee, kaan gara azaaba yaasee, adda galcha, duuba gaafa san warri duraatifii, warri boodalleen, ummata isaatifii, kan biralleen, nabi Muhammadiif galata galchu'uuf taa'a.

*Rabbiin nabi Muhammad makkarra madiina'atti godaanu'utti ajajee akki je'i je'een :yaa Rabbi madiinaa na seensisi, \ [Z

*Seeninsa gaarii, qubsuma nagayaa na qubsiisi, kanin waan hamtuu keessattin agarre ji'ii, Rabbii kee khadhadhu je'een, ^]

*Ammas akki jettu: yaa Rabbi makkarraa bayiinsa gaarii na baasi, kanan qalbi'iin gara isi'ii hin mil'anne, takkaa ittin rarraane, a ` _

80}*Yaa Rabbi irree yookaa humna xilaaxarrattiin na gargaartu, naa godhi, takkaa naa kenni je'i je'een. h g f e dc b

*Ammas hoggaa humna godhattee, makkatti duultee capsite,akki jettu: hayni dhufe, sun islaamaa ,
*Baaxilli bade, sun kufri'ii kufe,

k j i

m l

81}*Kufriin yookaa baaxilli waan hafuu

s r q p o

mitii waan deemu, kan dhabamu je'i,nabi Muhammad gaafa madiina'arraa duulee makka seene,sanama,yookaa wanni kuffaarri makka Rabbi je'ee mukaafii sibiilarraa tolchanii ibaadan , dhibba sadiyiifii jahaatamtu kakgbaa madii dhadhaabbata duuba nabi Muhammad muka yookaa ulee harkaa qabuun, sanama san wawwaraannan takkaan tuttuyn'aa isaa {jaa'al hgaqqu wa zahaqal baaxilu } islaamni dhufee baaxilli kufe, je'u tuquma saniin wanni sanama taye hundi jijjigee, eegasii achittin argamne, galanni kan Rabbiitii

*Qur'aanni dhukkuba jallinarraa nama fayyisu,
*Ammallee waan rahgmata qabu buufne

y x w v u t

z

*Warra isatti amaneef, warri qur'aana dhugo'oomsu qajeeleti, dhukkuba jallinarra fayyee, rahgmata Rabbii argata,

{

82}*Qur'aanni, warra isatti kafareef, karaa jallaa, yookaa badii malee, waan biraa hin ida'u, sababaa isaan isa dhugo'oomsuu didaniif.

{ ~ ٱلظَّٰلِمِينَ إِلَّا خَسَارًا ﴿٨٢﴾

*Nama nutti kafareef, yoo waa kennine horii, ilmaan, fayyaafaa,
*Galata nuu galchuu dhiisee,

وَإِذَآ أَنۡعَمۡنَا عَلَى ٱلۡإِنسَٰنِ

أَعۡرَضَ

*Morma isaa achi nurraa qabee if guddisee, galata nuu galchu'urraa fagaata, kan akka nuti nikgmata san, isaa kennine hin yaadanne,

© بِجَانِبِهِۦ

*Kaafirri hoggaa balaan yookaa rakkoon akka dhukkubaa,takkaa hiyyumma'aa isa tuyxe,

وَإِذَا مَسَّهُ ٱلشَّرُّ

83}*Rahgmata Rabbirraa garaa murata

كَانَ يَـُٔوسًا ﴿٨٣﴾

Rabbiin eega rakko'ootii, bal'oo fidaa hin yaaduu, waan isatti hin amaniniif, tanaaf takkaa if ajjeesee yookaa if jibba, ammoo warri Rabbii ifii dhugo'oomse, yoo waan gaarii Rabbirraa aragate, galata galchaaf, ammoo yoo wanni ham-

tuun itti argamte, obseeti Rabbiin isa furuu eeggata, inni haala lachurratti sawaaba guddaa argata.

*Duuba akki jettuun: hundi keenya nuufii isinirra,
*Akka yaada ifitti yookaa karaa yaada ifitti dalagaa,

قُلْ

¶ µ ،

84}*Duuba Rabbiin keessan nama karaa qajeelaadharra jiru, akkaan beekaa, sawaaba kennaaf,kaan ni qixaaxa, nu tayuu isin tayuu

فَرَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ أَهْدَىٰ سَبِيلًا ﴿٨٤﴾

*Yaa ergamaa kiyya muhammad ormi yahuuda'aa ruuhgiidharraa si gaafatan, lubbuun qaamni jiraatun waan akkami je'anii?,
*Akki jettuun waan lubbuun taate ,beekhun, waan Rabbii tokkichaatii, isin beekhuu hin dandeessan ,

وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلرُّوحِ ۖ

قُلِ ٱلرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّى

85}*Isin beekkomsa xiqqaa malee, baakkomsa guddaa hin kennamne,wanni Rabbiin isin beysise, waan Rabbiin baakhun yoo wal maddii qabne, waan hin jirre ji'iin.

وَمَآ أُوتِيتُم مِّنَ ٱلْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٨٥﴾

*Yaa ergamaa kiyya muhammed odoo feenne,
*Qur'aana sirratti buufne ni dhabamsiifna

وَلَئِن شِئْنَا

لَنَذْهَبَنَّ بِٱلَّذِىٓ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ

,yookaa ni deemsifna, qoma teetirraa hayn'ee lowhgiidharra takkaa xalaya'arraa hayn'ee, hanga waa takka wanni qur'aana je'amu addunyaa tanarratti hin hafnetti ,

86}*Duuba nama qur'aana akkasitti deemsisu'urraa nu dhoowwee sii tiysu, hin argattu.

ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ بِهِۦ عَلَيْنَا وَكِيلًا ﴿٨٦﴾

*Haa tayuu waan biraatii qur`aana akka

! " # $

natti hin dhiifne Rabbiin kee rahgmata isinii godhu'uufi malee, akka qur'aanan gabroottan kiyya qajeelanii rahgmata Rabbii keetii argatani'iif, akka qur'aana kanaan si guddifnee,ummanni keetilleen siin guddatu'uufi malee, waan biraatifii miti,

87}*Kennaan Rabbii keetii, wanni inni, si badhaase, waan guddo'o, kan qur'aana sirratti buusee, guyyaa qiyaama'aa warra cinqame cinqi'ii baasuu sii kennee ,rahgmata addunya'aa aakhira'aa si godhe .

& ' ( ) * +

*Warra qur'aana kana Rabbiin hin buufnee, Muhammadu if biraa kaasee fidee , odoo feenee, kan akka isaa ni finna, siin je'uun, akki jettu,

*Odoo namaafii jinniin, waan qur'aana kana fakkaatu, fidu'urratti wal gayanii dalagan .,

*Kan akka qur'aana kana fiduu hin dandayan ,

88}*Odoo hangamuu wal gargaaranille'ee .

*Dhugumaan qur'aana kana keessatti, misaala, yookaa fakkeessaa hedduu gosa gosa .namaaf addeessine,akka maymaaka yookaa fakkeysaa hedduu finne saniin gorfamanii ,qajeelaniif jecha, fakkeessaa saniin dubbiin galteefii,

*Haa tayuu irra hedduun namaa isaan gorfamee amanuu ni dide, takkaa waan biraa ni dide,

89}*Odoo beekhuu, haqa moromee, kafaruu malee, dide, takkaa kafaruu malee haqa qeebaluu ni dide .

*Ormi kuffaaraa akki nabi Muhammadiin je'e,

*Sin dhugo'oomsinu, akka ati ergamaa Rabbii taate sin beynu,

90}*Hanga dachii keessaa ija bishaanii nuu burqisiiftutti ,akka biyya bishaan hin qabne tana keessatti, itti fayyadamnu.

*Takkaa hanga ati masnoo timiraatifii, inabaa ,

91}*Kan lagootii olii gad keessa ooftu godhattutti sittin amannu, je'an.

*Takkaa yoo qixaaxa nuun sodaachiftu san nutti fiddee, samii mummurtee, nurra jijjiysite malee, sittin amannu,

92}*Takkaa yoo Rabbiifii malaaykaa dirree baaftee, nu agarsiifte malee, sittin ama-

,

4 3 2 1 0 / . -

6 5

9 8 7

? > = < ; :

H G F E D C B A @

K J I

N M L

O

R Q P

Z Y X W V U T S

` _ ^] \ [

e d c b a

l k j i h g f

r q p o n m

nnu, {qabiilaa} jechuun dirree baaftuu jechu'

*Takkaa yoo mana ziqiyarraa jaarame, qabaatte malee,

x w v u t s

*Takkaa yoo siree {riqa} yookaa sullama wahiin koran dhaabbattee, odoo nuti si garruu, samii korte malee,

| { z y

*Sanumaan wajji ati samii korte'eef sittin amannu,

لِرُقِيِّكَ ~ }

*Hanga kitaaba ragaa sii bayu, kan nuti qaraanu, odoo laalle garruu nurratti buuftutti, akka ati ergamaa Rabbii taate, sin dhugo'oomsinu je'aniin,

حَتَّىٰ تُنَزِّلَ عَلَيۡنَا كِتَٰبٗا نَّقۡرَؤُهُۥۗ

*Duuba Rabbiin nabi muhammadiin akki je'e : akki isaanin jettu: kan qulqullaaye Rabbii kiyyaa, maaluma wanni kana hunda isin jechisiise,

قُلۡ سُبۡحَانَ ©

93}*Si an nama Rabbiin erge,kan ummata

هَلۡ كُنتُ إِلَّا بَشَرٗا رَّسُولٗا ﴿٩٣﴾

diin barsiisu'uu ergame malee,wahin waan biraatii ergamee? an akkuma anbiyoota na dura ergameetii, isaanuu mukgjizaa Rabbiin isaanii kenne malee, ta biraa wahi fidanii je'iin, kun waan isaan dubbatan ajaa'iba godhu'u.

*Wanni ilmaan namaa, hoggaa namni isaan qajeelchu itti dhufe,amanuu dhowwu takkaa qajeelloo isaanii dhufte, qajeeluu hanqise, waan biraatii miti,

وَمَا مَنَعَ ٱلنَّاسَ ´ µ ¶ ¸ ٱلۡهُدَىٰٓ

94}*Si Rabbiin nama nutti ergee? Malaaykaa nutti erguu dhabee? kana sababaa godhataniiti ergaa Rabbii qeebaluu didan

إِلَّآ أَن قَالُوٓاْ أَبَعَثَ ٱللَّهُ بَشَرٗا رَّسُولٗا ﴿٩٤﴾

*Duuba akki isaanin jettu: odoo dachii tanarra bakka ilmaan namaa,malaaykan jiraattee,

قُل لَّوۡ كَانَ فِي ٱلۡأَرۡضِ مَلَٰٓئِكَةٞ

*Kan dachii tanarra, akka keessanitti qubatanii, yaa'anii, namatti mul'atanii deemanii,

يَمۡشُونَ مُطۡمَئِنِّينَ

95}*Silaa malaaykaa, ergamaa, sami'ii isaanirratti buufna,akka isaan qajeelchuu dandayuuf, waan walirraa beekhaniif jecha.

لَنَزَّلۡنَا عَلَيۡهِم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ مَلَكٗا رَّسُولٗا ﴿٩٥﴾

*Akki jara kuffaaratiin jettu: akkan an ergaa Rabbii taye, Rabbiin naafii isin jiddu'utti ragaa bayuun ni gayaa, ragaan biraa hin

قُلۡ كَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدَۢا بَيۡنِي وَبَيۡنَكُمۡۚ

barbaadamu

96}*Rabbiin gabroottan isaa,gubba'aafii keessa isaanillee beekhaa, kan qajeelefii ,kaan addaan beekhaa ni argaa isaatu uumee, silaa akkamitti waan isaan tayan wallaala

إِنَّهُۥ كَانَ بِعِبَادِهِۦ خَبِيرًۢا بَصِيرًا ﴿٩٦﴾

*Namni Rabbiin qajeelche, isumaatu qajeela'aa, namni isa jallisu, hin jiru,

*Ammoo namni inni jallise, isumaatu jallata'aa,

*Nama Rabbii achitti, aanaa isaanii tayee, isaan qajeelchu isaanif hin agartu,

*Warra jallate ,guyyaa qiyaama'aa qabri'ii khaafneti, isaanii fuula isaanitiin lafarra yaa'u

*Isaanii jaama'aa, takkaa balla'aa,

*Isaanii afaan hidhame, kan waa dubbiin dandeenye,

*Isaanii gurri duuda'aa,kan waa dhagayuu hin dandeenye,dirree qiyaama'atti walitti qabna

*Manni isaanii,bakkeen isaan itti galan, ibidda jahannami,kan belbelu kan arrabni isaa utaalu,

*Hogguma belbelli jahannam gad deebi'e mara,

97}*Itti tuyn'eeti, belbele itti idaana akka akkaan gubataniif jecha .

*Akki kuffaara goone kun, jazaa, yookaa qixaaxa isaaniti,

*Sababaa isaan aayata kheenyatti kafaraniif

*Warri eega du'anii kaafamuu moromu, akki je'e si eega lafee taanee,

*Caccaphnee biyyee taanee

98}*Nuti uumaa haaraya uumamnee kaafamnaa ? kun waan hin taane, je'an, duuba Rabbiin akki je'ee isaanirratti deebise

*Si jarri akkana je'u sun, hin laaluu, hin

arguu, hin beekhuu, ayli'iin hin laalanii?,

*Rabbiin sami'iifii dachii torban,akkatti gurguddo'oo uume, waan xixiqqoo akka isaanii, uumuu ni dandayaa hin beekhanii?,

[Z Y X W V U T S] \

*Rabbiin waytii keessa du'aniifii ,waytii keessa ka'an , kan shakkiin keessan jirre , namaa godhee jiraa

c b a ` _ ^

99}*Duuba warri Rabbitti balleesse, moromaa malee waan biraa ni dhiise odoo ragaan waan Rabbiin isaanin je'u, qeebaluun giddii dirqii tayu'uu isaanii mul'atuu

h g f e d

*Bakkeen rizqii Rabbii kiyyaa, kan akka roobaa faan ,odoo harka keessan jiraattee yookaa qabaattanii

o n m l k j i

*Silaa rizqii san,ni doyn'oomtanii, namaaf hin dabarsitan, takkaa hin kennitanii ifumaaf qabattan ,

q p

*Kennaan nurraa fixxi'iif jecha,tanaaf waan qabdanirratti goggoydan,

s r

100}*Ilmi namaa doyn'umaadhaf jecha,waa kennuu hin fedhu, ni qorqoda.

x w v u

*Nabi muusa'aaf mikgjizaa sagal mul'attuu kenninee jirraa,

~ } | { z y

*Mee ilmaan israa'iil gaafadhu , siif himanii

فَسْـَٔلْ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ

akka kuffaarri mukgjizaa tee,didu ,dhagayu, mukgjizaan seylan ,Rabbiin nabi muusa'aaf kenne sun: harki isaa ifuu, uleen isaa waan inni fedhe dalaguu, bishaan takkaa galaana orma firkgawnatti gad lakkisu', awwaannisa isaanitti ergu', qummala isaanitti ergu',raacha isaanitti ergu', dhiiga isaanitti ergu', abaara itti buusu, midhaan isaan duraa xiqqaatu', waan kana hunda Rabbiin firkgawnafii ummata isaa harka ergamaa isaa muusa'arratti agarsiise haa islaamayani'iif,

*Gaafa isaanitti dhufee, islaamatti isaan yaame

إِذْ جَآءَهُمْ

101}*Kan duuba firkgawna yaa muusaa waan sihriin yookaa falfalli sitti godhamee ayliin si baddee,takkaa sirraa fuudhamten si seyaa, je'ee itti amanuu dide .

فَقَالَ لَهُۥ فِرْعَوْنُ ۞ لَأَظُنُّكَ يَٰمُوسَىٰ مَسْحُورًا ﴿١٠١﴾

*Duuba nabi muusan firkgawnan akki je'e :

قَالَ

لَقَدْ عَلِمْتَ مَآ أَنزَلَ

*Akka mukgjizaa saylan tana, namni biraa hin buusin beytee jirta,

*Rabbii sami'ii dachii uume malee,

¶ μ ¸ وَٱلْأَرْضِ

بَصَآئِرَ

*Akka isi'iin gorfamtee amantu'uuf ,haat-ayuu ati odoo beytuu diddaa,

102}*An wannin si seyu yaa firkgawnu akka ati dalagaa tanaan baddu, takkaa karaa haqarraa jallattu.

وَإِنِّي لَأَظُنُّكَ يَٰفِرْعَوْنُ مَثْبُورًا ﴿١٠٢﴾

*Duuba firkgawna nabi Muusa`aafii umm-

فَأَرَادَ أَن يَسْتَفِزَّهُم مِّنَ ٱلْأَرْضِ

ata isaa biyyarraa baasuu fedhe, duuba isaan dheefaf karaa shaam buunan firkgawna dhaqqabee fixu'uuf,takkaa deebisee gabroonfatu'uuf, ashkara fudhatee, jala ceyee,duuba hoggaa ormi nabi muusa'aa bahara gayan, Rabbiin bahara addaan mureefii, bahara ceenan, firkgawnafii ashkarri isaa dhaqqabu'uuf karaa baharaa keessaa seennan, eega ormi israa'iil gama ceyee, baharri duraan adda cite,walitti jige, kan firkgawna ashkaraan wajji wal'akkaa bahar jiru,

103}*Duuba akkasitti firkgawnafii warra isaan wajji jiru hunda bishaan nyaachifne.

فَأَغْرَقْنَٰهُ وَمَن مَّعَهُۥ جَمِيعًا ﴿١٠٣﴾

*Eega firkgawna akkasitti dabree ilmaan israa'iilin akki jenne,

وَقُلْنَا مِنۢ بَعْدِهِۦ لِبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ

*Dachi'irra jiraadhaa,

ٱسْكُنُوا۟ ٱلْأَرْضَ

*Duuba guyyaan qiyaama'aa hoggaa dhufe,

فَإِذَا جَآءَ وَعْدُ ٱلْءَاخِرَةِ

104}*Isin hunda firkgawnafii ilmaan israa'iil

جِئْنَا بِكُمْ لَفِيفًا ﴿١٠٤﴾

walitti qabnee dirree qiyaama'aa finna,jenne,duuba warri mukgjizaa nuti ergamaa keenya Muhammadii kennine,tan akka qur'aanaa qeebaluu didu, karaan isaanii kanuma akkuma firkgawnafii ummata isaa kan mukgjizaa nabi musa'aa qeebaluu dide fin'etti fin'a.

*Qur'aana Muhammadirratti buufne, haqumaan buufne ,

" !

*Ammallee haqa isa keessa jiruun wajji bu'e , akkuma Rabbiin buusetti,kan waa takka irraa hin jirjiiramin,

|$ #

*Yaa ergamaa kiyya muhammad warra amane jannataan gammachiisee,

) (' &

105}*Warra kafare azaaban sodaachisi'iif si ergine malee waan biraatii sin ergine.

+ *

*Wanni sirratti buufne kun, yaa ergamaa - ,

kiyya Muhammad qur'aana kan adda babaafnee, aayata aayataan, suuraa suura'aan, siratti buufne hanga bara diiddama,yookaa diiddamii sadiyii keessatti, qur'aana guutuu sirratti buufnetti ,

*Akka suuta suutan namarratti qaraatuf jecha, akka makgnaa isaa baranii itti dalaganiif , 2 1 0 / .

106}*Qur'aana san xiqqo xiqqoon,sami'irraa 5 4 3

gara dachi'itti buufne, akkuma wanni aayanni bu'uu, barbaaddu argamuun,tan akka namni faan, nabi Muhammad waa gaafatu'uu, takkaa wanni firdii haqaa barbaaddu argamu'uu, hoggaa san jibriil samiidhaa aayata, yookaa suuraa, waan sanitti rarraatu nabi Muhammaditti fidee, nabi Muhammad nama gaafateef gaafii deebisee, heera waan argamee addeessa, qur'aanni walii galli isaa, bakka takkaa lawhgulmahgfuuzirraa gara samii nutti gad aantutti buufame, halkan {leylatulqadri} je'amu, ammoo eegasii akkuma wanni qur'aanni bu'uu haajamsiisu, argamuun bu'aadhaa, amata diiddamii sadii keessatti hundi isaa suuran dhibba tokkoofii khudha afur buufamee dhume.

*Yaa ergamaa kiyya Muhammad warra qur'aanatti amanuu diduun,akka jettu: qur'aana kanatti amanaa,takkaa amanuu dhabaa, wanni isin, isa godhuu dandeessan hin jiruu, (; :98 7 6

*Warri odoo qur'aanni hin buufamin beekkomsi isaanii kenname, isaan warra yahuuda'aafii, nasaara'arraa Rabbitti amanee jiruu B A@ ? > =

*Jarri sun hoggaa qur'aanni isaanirratti qara'amu, E D C

107}*Sujuudaa jecha, areeda isaanirra khufanii, yookaa sujuudanii. I H G F

*Wanni isaan je'an Rabbiin keenya,waan isaan hin malle hundarraa qulqullaaye, waan akka baallama diigu'uu fa'arraa L K J

108}*Wakgadni Rabbii, baallamni inni na R Q P O N M

biyyicha {ahgmad}je'amun ergaa,qur'aanan irratti buusa ,je'ee ,kitaabban dura buuse keessatti nuu seene, kunoo ergee dalaga'arra oolche, takkaayuu argamsiise je'an .

*Isaan areeda isaanitiin lafa dhawaniiti sagadan, isaanii booyu,sodaa Rabbiitif, U T S

109}*Qur'aanni kun, sodaa Rabbiiti isaanii ida'a . Y X W V

*Ormi kuffaaraa nabi Muhammad kan yaa _ ^] \ [Z allaah, yaa rahgmaan je'ee Rabbii khadhatu dhageenyan akki je'an: si Muhammad kan Rabbiin tokkoo, Rabbii lama hin ibaadinaa nuun je'u ifii allaaha biratti rahgmaan ida'ee yaamaa, {yaa allaah, yaa rahgmaan} je'ee, je'an, hoggaa san Rabbiin nabi Muhammadiin, orma kuffaaratiin akki jettu : yaa allaaha je'aadhaa yaamaa takkaa yaa rahgmaan je'aadhaa yaamaa lamaanuu maqaa isaatii yookaa maqaa Rabbiitii ,

*Maqaa lamaan kanarraa ka feetaniin yoo yaamtan tole, c ba

*Rabbiin maqaa gaggaarii hedduu qabaa f e d allaahafii, rahgmaan maqootii Rabbirraa lakkaawamaa,maqaan heddommaatun ,Rabbiin heddommaatuu hin qabsiisuu je'een, maqootin Rabbii kanneen hadiisa nabi Muhammad kan turmuziin irraa odeesse keessa jiru, sagaltamii sagali, sun kanneen as deeman kana

اللَّهُ الَّذِي لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُوَ الرَّحمَنُ الرَّحِيم المَلِكُ القُدُّوسُ السَّلاَمُ المُؤمِن المُّهَيمِنُ العَزِيزُ الجَبَّارُ المُتَكَبِّرُ الخَالِقُ البَارِئُ المُصَوِّرُ الغَفَّار القهَّار الوهاب الرزاق الفتاح العليم القابض الباسط الخافض الرافع المعز المذل السميع البصير الحكم العدل اللطيف الخبير الحليم العظيم الغفور الشكور العلي الكبير الحفيظ المقيت الحسيب الجليل الكريم الرقيب المجيب الواسع الحكيم الودود المجيد الباعث الشهيد الحق الوكيل القوي المتين الولي الحميد المحصي المبدئ المعيد المحيي المميت الحي القيوم الواجد الماجد الواحد الأحد الصمد القادر المقتدر المقدم المؤخر الأول الآخر الظاهر الباطن الوالي المتعال البر التواب المنتقم العفو الرؤف مالك الملك ذو الجلال والإكرام المقسط الجامع الغني المغني المانع النور الهادي البديع الباقي الوارث الرشيد الصبور

namni maqootii Rabbii tana, qomatti galfate, sawaabni isaa asii asii miti, ammallee namni isi'iin Rabbi waa khadhate, waan khadhate Rabbirraa hin dhabu , makgnaan maqootii tanaa tafsiira kanarraa bakka adda addaa keessatti dubatamee jiraa, haa tayuu yoo Rabbii je'e bakka takkattin walitti qabee fassaru'uu jiraadhaa, amma qomatti qabadhaa,

*Salaata hoggaa salaattu, waan isa keessatti qaraatu ol fuutee hin qara'in, akka ormi kuffaaraa dhagayee, siifii qur'aanafii, nama isaa buusellee hin arrabsine j i h

*Dhoysiteetis hanga ashaabonni kee dhagayee, sirraa hin baranetti gad qabdee hin qara'in, m l k

110}*Qaraatii mul'isu'uufii,dhoysuu jiduu r q p o n

karaa laalii deemi,yookaa qabadhu, waa hunda keessatti karaa jidduu jireeysatu gaari'ii, salaanni bakka lamatti baya : tokko kan hoggaa salaatan qooqa gad qabatan, kan akka zuhri'ii asri'ii, salaanni kuun kan hoggaa salaatan qooqa ol fuudhan, kan akka subhi'ii maghribaa, ishaa'i'ii , haa tayuu ishaa'iidhafii maghriba rakakgaa lamaan duraa keessatti qooqa ol fuudhan .

*Wanni jettu faarun ta Rabbiitii , kan ilmoo y x w v u t s

hin qabne, kan jaartiin qabne, akkamiin silaa ilmoo qaba? Jaarti'iifii ilmoo haaja'aatu itti nama geessaa,Rabbiin dureessan haajamnee, sami'iifii dachii, waan isaan lamaan keessa jiru hunda isaatu uumee gabroottan isaatii akkamiin ilmaanitti haajama?,

*Rabbiin mootii shariika, yookaa fakkaataa hin qabne, ~ٱلۡمُلۡكِ } | { z

*Rabbiin kan xiqqaatee, nama xiqqeenya san, jalaa isa baasutti haajamuu mitii, inni dureessan deeynee, kan haajamne, jabaan laafanne, je'ii وَلَمۡ يَكُن لَّهُۥ وَلِيٌّ مِّنَ ٱلذُّلِّ

111}*Rabbiin kee guddisi malle hundarraa وَكَبِّرۡهُ © ﴿١١١﴾

isa, qulqulleysii guddisi. guddisuu hoonga geessi, ilmoo qabaatu'urraa isa qulqulleysii, guddisi, ammallee shariika qabaatu'urraa akkasuma , xiqqeenyi isa gayu'urraa akkasuma, waan isaan hin